

чувствата на великия човѣкъ къмъ неговото сѣмейство и дълбокиятъ негови упования въ близкото бъдаще —, че ще е той честитъ, ако „богъ“ запази живота му отъ неприятелски куршумъ, но българската историография забрави и тоя документъ (— каква невѣрна паметъ иматъ нашитѣ историци!) —, когато въ него е скицирана втората половина отъ биографията на поета.

Ние говоримъ за писмото, което нашиятъ поетъ прати на жена си Венета отъ парахода „Радецки“. Макаръ извѣстно, ние ще го оставимъ на тая страница за споменъ като документъ, съ изключителна доказателна сила:

„Простете ме — обръща се поетътъ къмъ цялото си сѣмейство —, простете ме, че азъ Ви не казахъ кждѣ отивамъ. Любовта, която имамъ къмъ Васъ ме накара да направя това. Азъ знаехъ, че Вие ще да плачете, а вашитѣ сълзи сж много скъпи за мене!

„Венето, ти си моя жена и трѣбва да ме слушашъ и вѣрвашъ въ всичко. Азъ се моля на приятелитѣ си да те не оставятъ, и тие трѣбва да те поддържатъ. Богъ ще да ме запази, а като оживѣя, то ние ще да бъдемъ най-честити на тоя свѣтъ. Ако умра, то знай, че послѣ отечеството си съмъ обичалъ най-много тебе, затова гледай Иванка и помни любящиятъ те

„Радецки“, 17. май 1876.

Христо“.

Ние ще оставимъ читателятъ самъ да си отговори на горния въпросъ слѣдъ тоя трагиченъ документъ. Възможнитѣ изгледи на едно лично бъдаще не зависятъ толкова отъ субективната воля, колкото и изключително отъ обстоятелствата. Но българския поетъ е длъженъ въ единъ рѣшителенъ моментъ да даде надежда на една жена, която той обича, и да ѝ припомни любовта, за да пази неговото дѣте за бъдащъ съвмѣстенъ „честитъ“ животъ.